

הסיפור שיסופר להלן אינו סיפור רכילות, למרות שהוא עוסק בחיים הפרטיים של גיבוריו, שהם עניינם בלבד. לא פרטי היחסים שנוקמו בין גיבורי הסיפור, וגם לא זהותם — אינם מהווים נושא לדיון ציבורי.

כי נושא האמיתי של הסיפור אינם יחסים אלה, אלא התוצאות וההשלכות הציבוריות הנובעות מהתערבותה של אשה — במיקרה זה ראש-הממשלה — בחייה הפרטיים של אישיות ממלכתית רמה.

בעצם ימים אלה מהווה הסיפור נושא לאינסוף של התלחשויות, העוברות מפה לאוזן בין שרי ממשלה,

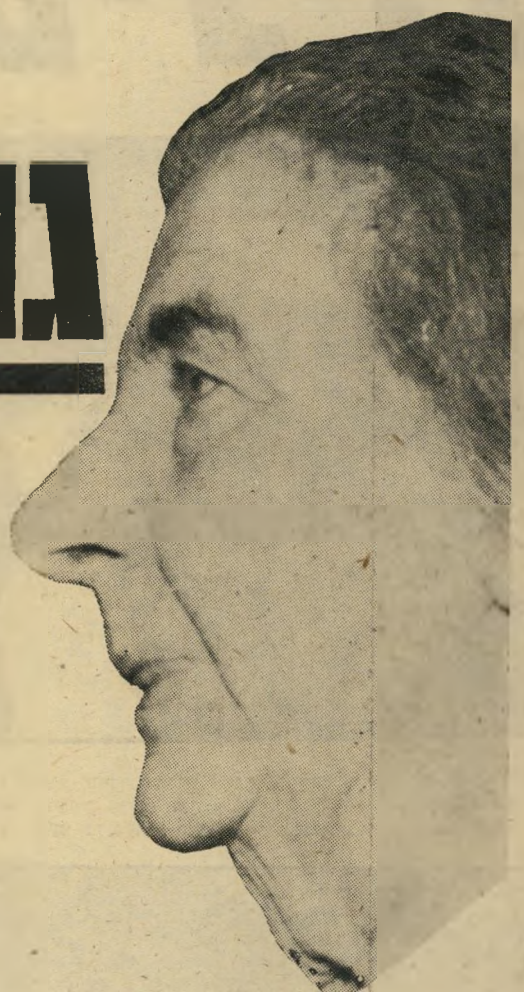
חבריי-כנסת, פקידים בכירים בצמרת השלטון ועסאי קני מפלגות. על תוצאותיה העקיפות של התערבות ראש-הממשלה בפרשה זו, דווח לאחרונה בהרחבה בכתורות העיתונים. משום כך רואה „העולם הזה“ חובה לעצמו לפרסם את הסיפור במלואו, במטרה להאיר אור על המתרחש מאחורי הקלעים של ההתמודדות בצמרת המדינה.

כדי להסיר את אופי הרכילות, שדבק בסיפור זה, וכדי למנוע פגיעה בחופש הפרט, הרשאי — ולא חשוב באיזו עמדה הוא נמצא — לנהל את חייו הפרטיים כרצונו, נמנע „העולם הזה“ לגלות את זהות האישיות הבכירה העומדת במרכזו של סיפור זה.

גובות השליטות שעוררו יחסיו עם מזכירתו. הוא התרגל לראות בשחייתה הצמודה אליו דבר טבעי, וחשב כי גם האחרים יקבלו זאת כך. לכן לא חשש כלל לקחת את האשה עימו

והרכים הוא נאלץ לשהות תקופות ממושכות בחו"ל. גם כשנשאר בשליחות בארץ, היה סדר יומו עמוס וגדוש: היה עליו להרבות בנסיעות ברחבי הארץ, להשתתף בישיבות עם שרי ממשלה ועם פקידים בכירים, להישאר עד שעה מאוחרת בכל יום עבודה בדיני ועדות למיניהן.

גולדה והפילגש

לישיבות בדרגים מפלגתיים וממלכתיים. למעשה, השלימו כולם מזה זמן רב, עם דרך חייו זו של האיש. אפילו אלה שכעסו עליו בתחילה, מחשש שבמו ידיו הוא פוגע בתדמיתו, התרגלו לעובדה. הריונונים שהילכו סביבו בתחילת ההתקשרות, נדמו ונעלמו כימעט לגמרי. ואז, לפתע, דאג אחד מיריביו — ויש אומרים כי היה זה דווקא אדם המציג את עצמו כי פומבי כאחד מידידיו הטובים ביותר — לספר את הפרט האינטימי הזה על חייו הפרטיים של האיש, לראשי-הממשלה, גולדה מאיר.

קנאות פוריטאנית

קיצונית של גולדה

זלדה ידועה כאשה שהקריבה חלק ניכר מחייה הפרטיים על מזבח עסקנותה הציבורית. היא, שבעניינים אלה חיה עדיין במושגים של ראשית המאה, לא יכלה לשלב את הגילוי שגונב לאוונה על האיש, עם מערכת המושגים המוסריים שלה, במיוחד לגבי אדם במעמדו של האיש. אופיה השתלטני של גולדה היקנה לה זה מכבר את התואר „גננת“. זהו יחסה לאנשים הסובבים אותה והכפיר פים למרותה: היא מתנהגת אליהם במנטאליות של גננת כלפי ילדי הגן שלה. לא רק גילה של גולדה הוא המניע למנטאליות זו, אלא אופיה הקשוח משכבר הימים.

הפוריטאניות של גולדה כעניינים שבינו לבניה, הפכה כבר מזמן לשם דבר. בשעתו, בעת שגולדה כיהנה כשרת-ההיקף, נודע לה כי נציגו ישראלי בכיר באירופה מיווד בצורה קרובה עם אחת המזכירות שבסגל העובדים שלו. גולדה לא היססה, ובהזדמנות הראשונה הדיחה את האיש ממישרתו.

כאשר נודע לגולדה, שנטתה בעבר חסד וחיבה מיוחדת לאישיות הבכירה, דבר יחסיו עם מזכירתו, השתנה יחסה אליו מקצה אל קצה. היא, שבעבר הועיזה את האיש לגדולות ונביאה לו עתיד מזוהר בשרות העם והמדינה, החלה לפתע לראות אותו בעיניים אחרות, הכניסה אותו לרשימה השחורה שלה. ולגבי אישיות כמו גולדה מאיר, הידועה באיבתה הנשמרת לאורך ימים, אין זה עניין של מה בכך, להיכלל ברשימה השחורה שלה.

לפני זמן לא רב, כאשר המדינה כולה געשה ועקבה אחרי שורת התמרונים, המינויים וחבבי טולים בצמרת הבכירה של המדינה, אשר נילוו אל מעשה המרכבה של הממשלה החדשה, מצאה גולדה מאיר את ההזדמנות לנקום את נקמתה הפוריטאנית האישית באישיות הבכירה. היתה זו היא שגרמה באופן אישי לכך שהקאריירה המכטיחה של האיש, שהייתה עוד באיבה, הוגעה לפתע למבוי סתום. בשוחות אישיות עם מקורבניה לא הסתירה גולדה את סיבת השינוי העויין: ידיעתה כי האיש חי בחברת אשה, שגולדה לא היססה לכנות אותה בשם „פילגש“.

לאחר מכן, ניסו פרשנים למצוא הסברים מינהליים. מדי ניים ומפלגתיים, לשינוי יחסה הקיצוני של גולדה אל האיש. אף אחד מהם לא העלה בדעתו, את שהיה ידוע רק לחוג קטן בצמרת המדינה — שעלייתה של האיש נחסמה רק בשל פגאומה הקיצונית של הנכבת ראש-הממשלה.

שליחות מעין זו, כשהיא מתמשכת על פני תקופת חיים שלמה, יוצרת שינויים קיצוניים באופיו ובאורח-חייו של האיש, גם אם הוא מנסה לשמור על הקשר עם משפחתו. אולם השינויים המכריעים ביותר מתחוללים בנפשו של האיש. אופיה של שליחותו הציבורית גורם לכך שהוא מקיף את עצמו בחומה, עד שיום אחד הוא מבחין שהוא כלוא בה — בודד. כל אותם חברים לשעבר, עימם הירבה להתרועע כשהיה בין שחים, נותקו מעליו. הם לא יכלו עוד לגשת אליו בחופשיות, למרות שהאיש לא התנשא. המצב האובייקטיבי גרם לכך שהוא היה מוקף פקידים ומזכירות, זמנו מצומצם ושעתו לא היתה פנויה לענייני חברה.

הכרירות הפכה לבעייתו העיקרית של הי איש, ואז, כשלתוך חומה עבה זו של כרירות שהקיפה אותו, הדרה קרן אור אנושית פשוטה בדמותה של מזכירה חנינית שעבדה במי חיצותו, היה זה רק טיבעי שהאיש יתיר לקרן אור זו להאיר את חייו גדושי המתח והניכור. המזכירה היתה דמות אפרורית, לא מאותן נערות-הזווהר, הצדות ברומנים את לבבותיהם של הבוסים שלהן. היא היתה מסורה לעבודתה, דאגה לארגן ולהסדיר את כל העניינים שהאישיות הבכירה לא היתה פנויה לטפל בהם.

וכך, לאט לאט, בתקופה שהשתרעה על פני כמה שנים, נוצרו יחסים ידידותיים עמוקים בין האישיות הבכירה לבין המזכירה. הוא התחיל יותר ויותר לשתף אותה בכעויותיו, להתייעץ עימה בצעדים שעמד לנקוט בשטחים שונים. היא הפכה לאשת סודו ולאדם הקרוב אליו. משום כך, כאשר עבר אותו איש מתפקיד אחד לשני, הוא לא היסס לקחת את מזכירתו עימו. כי הוא לא ראה בה רק מזכירה מסורה, אלא ידידה בפניה הוא יכול לשפוך את ליבו ולהשתחרר מהמתח הרובץ עליו.

„הידיד הטוב“

הלשין בפני גולדה

דברים הגיעו עד לידייך שאותה מזכירה, בת להמשפחה מרובת ילדים, נטשה את בית הוריה ועברה להתגורר בדירה ירושלמית צנועה. היה ידוע שלעיתים מוזמנות ניתן למצוא את אותה אישיות, אם חפשוה בד"ח חפזות, בדירה זו. ההתקשרות בין האישיות הבכירה לבין המזכירה לא נש" ארה עוד סוד השמור בין שניהם בלבד. כשהידידות הפכה לגלויה, ניסו יודים של משפחת האיש לרמוז לאשתו, שנתורה בליבו, על המתרחש ויעצו לה להימנע. לעיתים קרובות ככל האפשר, במחיצתו של בעלה. היו אף שהציעו לה לנטוש את הקיבוץ ולעבור להתגורר עם הבעל בדירת השרד שלו. אולם לאותה אשה, שהיא אישיות בפני עצמה, קשה היה לגזור על עצמה חיים של אשת איש גדול — צורת חיים שגוראת בעיניה בסלגות. היא לא יכלה לתאר לעצמה כיצד תוכל לשהות במחיצתו באפס מעשה במקום לעסוק בדברים החשובים לה. בקיבוץ. וכך, נכאב לב הודי, התרחב הפער בין שני בני הנוג וגל. המזכירה בירושלים התגלתה יותר ויותר כבת-לתידה קבועה וכיועצת, כימעט במעמד רשמי, לאישיות הבכירה.

רבים מידידיו של האיש הבינו לליבו. אחי רים ראו בכך הרפתקת אהבים פסולה, שאינה יאה לאיש במעמדו. אישים רבויים בצמרת המדינה כעסו עליו מאחורי גבו, אולם נמנעו מלגלות את כעסם בפניו. האיש לא חש בתי קבועה וכיועצת, כימעט במעמד רשמי, לאישיות הבכירה.

רבים מידידיו של האיש הבינו לליבו. אחי רים ראו בכך הרפתקת אהבים פסולה, שאינה יאה לאיש במעמדו. אישים רבויים בצמרת המדינה כעסו עליו מאחורי גבו, אולם נמנעו מלגלות את כעסם בפניו. האיש לא חש בתי קבועה וכיועצת, כימעט במעמד רשמי, לאישיות הבכירה.

א מכבר נערך דיון סוער בישיבה סגורה של צמרת הקיבוץ-הארצי. הנושא שגרם לסערת רוחות לא היה הצטרפותה או אי-הצטרפותה של מפ"ם לממשלת ליכוד-לאומי, או בעייה מדינית אחרת מסוג זה. על הפרק ניצבה בעייתם של שליחי הקיבוץ-הארצי, הנמצאים בשליחות במשך תקופה ממושכת מחוץ לקיבוציהם. תוך כדי מהלך הדיון הועלו בפי מרבית הדוברים הסכנות והמכשלות, האורבות לשליחי התנועה הנמצאים שנים רבות מחוץ לביתם-קיבוצם. שכן במקרים רבים נמצא החבר בשליחות המדינה או הציבור בחו"ל או בארץ, מנוק תק ממשחתו ומחברתו. כתוצאה מכך, שעה שהוא מרוחק מאשתו וילדיו, קורה ונוצרות משפחות בלתי-חוקיות, כאשר השליחים מקימים לעצמם בית שני.

מנהיגי הקיבוץ-הארצי התכנסו כדי לטכס עצה, כיצד אפשר למנוע תופעות אלה, המביאות במיקרים קיצוניים עד לירי ניהוק טופי של השליחים מהמשק.

הדיון היה אומנם דיון עקרוני, ולא נקבו בו בשמות, אבל מעליו ריחה צינה של אישיות ממלכתית רמת-דרג, שנקלעה למצב דומה, אשר יצר קרע כהי המשפחה שלה. המשי תתפם בוויכוח לא סניגרו ולא קיטרנו על אותה אישיות. הם רק רצו להפיק לקחים מפרשתו, על מנת למנוע הישנות מיקרים דומים בקיבוצי „השומר הצעיר“.

קרן של אור

בחומת הבדידות

מדובר הוא בכבר במוטב שנתתי, איש התי נועה הקיבוצית, שהשאק בקיבוץ אשה וילדים, אשר אהב אותם בעבר ואין ספק שהוא אוהב אותם גם היום. 20 השנים האחרונות הוטלו על אישיות זו שליחויות ציבוריות וממלכתיות לאין ספור, כששליחות רודפת שלק נשכחה גיבה מפניו ומחונתם תהיוני בארצאיים